

**WIRTUALNE WARSZTATY:
DOSTRZEC GODNOŚĆ DRUGIEGO CZŁOWIEKA**

INFORMACJE OGÓLNE + PRZYGOTOWANIA MODERATORA

My, ludzie, mamy naturalną tendencję do grawitowania w kierunku ludzi, którzy przypominają nas samych. Często identyfikujemy się z osobami tej samej rasy, wyznania, narodowości, orientacji seksualnej, płci, o tych samych umiejętnościach czy statusie społecznym, czując się bardziej komfortowo w ich towarzystwie. **Łatwo jest przypiąć osobom spoza naszej grupy tożsamościowej etykietkę „innych”**, a to może prowadzić do prześladowania w szkołach, mowy nienawiści w Internecie oraz konfliktów i sporów w naszej społeczności.

A przecież wszystkim ludziom na naszej planecie wspólna jest jedna, znacznie szersza, tożsamość – wszyscy jesteśmy członkami ludzkiej rodziny. Uznanie godności każdego człowieka i wspólnego nam człowieczeństwa to klucz do zapewnienia sprawiedliwości i pokoju na całym świecie.

Niniejszy przewodnik pozwala zgłębić te zagadnienia podczas **60-90-minutowych wirtualnych warsztatów** przeznaczonych dla osób w wieku 8+. Warsztaty można przeprowadzić samodzielnie lub po zrealizowaniu warsztatów pt. **„Godność zaczyna się od Ciebie”**.

Przewodnik **„Dostrzec godność drugiego człowieka”** skierowany jest do dydaktyków, wolontariuszy, liderów grup młodzieżowych, rodziców i wszystkich osób, które pragną uświadomić innym, jak fundamentalne jest dostrzeżenie i poszanowanie godności każdego człowieka.

Ważne, aby moderator warsztatów dokładnie wiedział, co rozumiemy przez godność i dlaczego ma one zasadnicze znaczenie dla sprawiedliwości i pokoju na świecie. Przed rozpoczęciem warsztatów należy pobrać plik **Godność: Podstawy**, aby dowiedzieć się w skrócie, czym jest godność i w jaki sposób wpływa na nasz sposób postrzegania samych siebie oraz naszych relacji, kultur i społeczeństw.

TECHNOLOGIE + MATERIAŁY: Warsztaty wymagają **dostępu do Internetu i programu do spotkań online**, takiego jak np. Zoom, Microsoft Teams, Google Hangouts czy Google Classroom. Wersja niewymagająca dostępu do rozwiązań technologicznych jest dostępna na stronie: globaldignity.org/teaching-tools. Uczestnikom warsztatów będą potrzebne **papier i długopis lub ołówek**.

UWAGA NA TEMAT CZASU: Mimo że przewodnik określa sugerowany czas trwania każdego z modułów, można z powodzeniem rozbudować jeden lub kilka modułów, aby lepiej zgłębić poruszane zagadnienia, lub wydłużyć czas przewidziany na interakcje i dialog.

1. PREZENTACJA MODERATORA + CELE SPOTKANIA / 10-15 MINUT

KROK 1: **Przedstaw się** i określ **cele spotkania**: zrozumienie, co to znaczy uznać godność każdego człowieka, dlaczego jest to ważne, jak możemy tego dokonać i w jaki sposób uznanie godności może wpłynąć na nasze życie i życie innych ludzi.

KROK 2 (nieobowiązkowy): Poproś uczestników o przedstawienie się.

KROK 3 (nieobowiązkowy): Opowiedz o **osobistym doświadczeniu związanym z godnością**. Doświadczenie może dotyczyć sytuacji, w której ty lub ktoś, kogo znasz, nie zostaliście potraktowani z godnością, lub, przeciwnie, potraktowano Was z godnością. Pomocne wskazówki znajdziesz w informatorze „[Identifying Your Dignity Story](#)”.

2. DOŚWIADCZENIA ZWIĄZANE Z GODNOŚCIĄ / 10 MINUT

KROK 1: Poproś uczestników, aby przypomnieli sobie **sytuację, w której jakaś osoba lub grupa ludzi została potraktowana jak obcy, napiętnowana lub odczłowieczona**. Może to być przykład wzięty z życia uczestników, z aktualnych wydarzeń lub z historii. Co się wydarzyło? Jak myślisz, dlaczego tak się stało? Jak się wtedy czułeś(-aś) / jak czuła się ta osoba? Jak wpłynęło na Ciebie / tę osobę to wydarzenie? Daj uczestnikom 3-5 minut na zanotowanie przemyśleń.

KROK 2: Zapytaj, czy ktoś chciałby się **podzielić swoją historią z resztą grupy**. Poinformuj uczestników, że opowiadanie o osobistych doświadczeniach nie jest obowiązkowe. Historie opowiadane podczas warsztatów należy zachować w tajemnicy.

KROK 3: Pozwól uczestnikom zastanowić się przez chwilę nad następującym pytaniem: **jak wpłynęłoby przekonanie o równej wartości każdego człowieka** na opisane doświadczenie lub sytuację?

3. ETYKIETY I TOŻSAMOŚĆ / 10-15 MINUT

W tej części przewidziano **dwie aktywności**, które pozwolą uczestnikom lepiej zrozumieć, czym są etykieta i tożsamość. Wybierz jedną z nich lub – jeżeli dysponujecie wystarczającą ilością czasu – wykonaj obie.

AKTYWNOŚĆ 1: 100% CZŁOWIEKA

KROK 1: Wyświetl na ekranie slajd „**100% człowieka**” (patrz na końcu przewodnika).

KROK 2: Poproś uczestników o **przerysowanie elementów slajdu** na kartkę papieru.

KROK 3: Daj uczestnikom 2-3 minuty na uzupełnienie schematu pięcioma **tożsamościami, etykietami lub przymiotnikami, które ich opisują**. Możesz podać kilka przykładów, którymi opisujesz siebie.

KROK 4: Zakończ udostępnianie ekranu i wróć do głównego spotkania. Poproś wszystkich o **uniesienie zapisanej kartki** tak, aby pozostali mogli ją zobaczyć.

AKTYWNOŚĆ 2: ETYKIETY – WADY I ZALETY

KROK 1: Poproś grupę o **podanie przykładów etykiet i tożsamości, przy użyciu których określamy siebie i innych**. Możesz wymienić kilka propozycji dla ułatwienia, np. rasa, wyznanie, płeć. Jeżeli Twoja grupa ma więcej niż 15 członków, możesz poprosić uczestników o wpisywanie propozycji w okienku czatu lub na wirtualnej tablicy. W przypadku mniejszych grup, uczestnicy mogą podawać swoje propozycje na głos, a ty możesz zapisywać je na czacie lub na tablicy.

KROK 2: Wyjaśnij, że etykiety i tożsamości mogą dodawać siłę i być powodem do dumy. Ale mogą też sprzyjać wyłączeniu i dogmatyczności.

KROK 3: Zachęć uczestników do dyskusji na temat **pozytywnych aspektów istnienia etykiet i grup tożsamościowych**. Jakie mogą być **negatywne skutki stosowania etykiet**? Czy możecie podać przykłady jednych i drugich?

4. GRUPOWA BURZA MÓZGÓW: PODSTAWOWE POTRZEBY CZŁOWIEKA / 10-15 MINUT

KROK 1: Powiedz grupie, że teraz, kiedy już porozmawiali o tym, co nas dzieli, **czas zastanowić się, co nas wszystkich łączy.**

KROK 2: Poproś uczestników o **podjęcie dyskusji na temat podstawowych potrzeb człowieka, które są niezmiennie dla wszystkich ludzi.** Mogą to być np. jedzenie, schronienie i miłość. Jeżeli Twoja grupa ma więcej niż 15 członków, możesz poprosić uczestników o wpisywanie propozycji w okienku czatu. W przypadku mniejszych grup, uczestnicy mogą podawać swoje propozycje na głos, a ty możesz zapisywać je na czacie.

KROK 3: Wyświetl na ekranie slajd „**Podstawowe potrzeby człowieka**” (patrz na końcu przewodnika). Wyjaśnij, że według badań **są to elementy, których potrzebuje każde dziecko, młody człowiek i dorosły, aby móc się rozwijać i prosperować.**

KROK 4: Poproś wszystkich o **spojrzenie na pomysły wygenerowane podczas burzy mózgów.** Niech uczestnicy wskażą, do jakiej kategorii potrzeb należą ich propozycje. Na przykład, jedzenie, woda i schronienie zaliczają się do „bezpieczeństwa”. Rodzina i przyjaciele zaliczają się do „kontaktu z drugim człowiekiem”.

5. POKAZ KRÓTKIEGO FILMIKU / 3-15 MINUT

KROK 1: Wyjaśnij uczestnikom, że **teraz obejrzyjecie krótki filmik poruszający analizowane zagadnienia.**

KROK 2: Odtwórz jeden lub kilka z poniższych filmików, możesz też użyć własnego materiału. Filmiki zostały pogrupowane według tematyki.

Aby uświadomić uczestnikom, **jak bolesne jest poczucie bycia „obcym”, bycie ofiarą stygmatyzacji i prześladowania**, możesz wykorzystać następujące dwa filmiki:

„We Became Fragments”

Film został przygotowany przez naszych przyjaciół z Global Oneness Project. Opowiada o losach Ibraheema Sarhana, nastolatka z Syrii, który właśnie rozpoczyna szkołę średnią w kanadyjskim mieście Winnipeg. Ibraheem został ranny w bombardowaniu, które pozbawiło życia jego matkę i czworo rodzeństwa. Teraz, wraz ze swoim ojcem, rozpoczyna nowe życie pomimo cierpienia i tęsknoty za domem. (12 minut)

Confronting Racism: Adam Goodes

Kiedy Adam Goodes, rdzenny Australijczyk i futbolista, wytknął palcem 13-letnią dziewczynkę, która obrzuciła go rasistowskimi wyzwiskami w trakcie meczu, w całym kraju rozgorzała dyskusja na temat rasizmu. (2 minuty)

Kolejne dwa filmiki podnoszą na duchu i pokazują, **jak budować mosty i dostrzegać w ludziach godność i człowieczeństwo:**

„We Dine Together”

Imigrant z Haiti uczęszczający do szkoły średniej w USA mówi „nie” samotności i izolacji, dbając o to, by nikt nie musiał jeść obiadu w samotności. (3 minuty)

#DoSomethingForNothing

W 2015 roku Joshua Coombes, fryzjer z Londynu, zaczął oferować darmowe strzyżenie osobom bezdomnym. Swoim postępowaniem zainspirował tysiące ludzi do tworzenia pozytywnych zmian w lokalnej społeczności. (6 minut)

Aby zobaczyć, **jak epidemia COVID-19 wpłynęła na podstawowe potrzeby wielu młodych ludzi**, obejrzyjcie filmik:

Cocoon

Film wyprodukowany przez Global Oneness Project dokumentuje pierwsze miesiące pandemii COVID-19 z perspektywy uczniów w Portland w amerykańskim stanie Oregon. Młodzi ludzie mierzą się z lękiem spowodowanym niepewnością finansową, obawami o zdrowie oraz zmianami w szkole i mówią o tym, czego brakuje im najbardziej: kontaktu z drugim człowiekiem. (12 minut)

6. REFLEKSJE NA TEMAT FILMIKÓW / 15 MINUT

KROK 1: Zachęć uczestników do **dyskusji na temat obejrzanych filmików**.

KROK 2: Wyświetl na ekranie slajd „**Podstawowe potrzeby człowieka**” (patrz na końcu przewodnika).

KROK 3: Poproś uczestników, aby pomyśleli o temacie / bohaterach filmu. **Które potrzeby są przez nich realizowane?** Jaki ma to wpływ na ich życie? **Które potrzeby nie są przez nich realizowane?** Jaki ma to wpływ na ich życie? Czy ich godność jest uznawana i szanowana?

7. REFLEKSJE KOŃCOWE + ZAKOŃCZENIE / 5 MINUT

KROK 1: Podziękuj wszystkim za udział w warsztatach i podzielenie się swoimi pomysłami i doświadczeniami.

KROK 2: Zanim uczestnicy opuszczą warsztaty, poproś ich, aby **zastanowili się, w jaki sposób mogą w tym tygodniu uhonorować czyjąś godność** – w szkole, w mediach społecznościowych, w miejscu pracy, w domu, w klubie sportowym lub w jakimkolwiek innym miejscu, które jest dla nich ważne.

100% CZŁOWIEKA

_____ % _____

_____ % _____

_____ % _____

_____ % _____

_____ % _____

_____ % *Człowieka* _____

PODSTAWOWE POTRZEBY CZŁOWIEKA

1. BEZPIECZEŃSTWO

Fizyczne i psychiczne bezpieczeństwo.

2. AUTONOMIA

Władza nad otoczeniem i sytuacją.

3. KONTAKT Z DRUGIM CZŁOWIEKIEM

Bliskie osobiste relacje, dzięki którym możemy na sobie polegać i dzielić się emocjami.

4. POCZUCIE CELU

Cele, które nadają życiu sens.